

Indulj el, hogy megérkezhess!

Szent Jakab zarándokút, a magyar Camino

„Az út a fontos, nem az út vége!
Aki túl gyorsan utazik, elszalaszthat mindent, amiért útra kelt!”
Louis L'Amour

A fenti idézet akár egy zarándok szájából is elhangozhatott volna, aki végigjárta a világörökség részévé nyilvánított zarándokutat, az El Caminot, és megérkezett Santiago de Compostelába. Hiszen a zarándokláson nem lehet gyorsan túlesni, a lelki munkával járó folyamat nem megy végbe egy-két pillanat alatt. Az úton levés viszontagságaiért és hatalmas élményeiért, az önmagunkra találásért és a megérkezés katarzisz élményéért nem feltétlenül kell Spanyolországba utaznunk. A nemzetközi útvonal hazai szakasza – a 200 km-es Szent Jakab-Út, mely Budapesttől Lébényig tart – szintén megtanít a határainkon átlépni, a csodákat felismerni, és a minket nem építő dolgokat elengedni. Többek között erről is beszélgettünk A Szent Jakab Baráti Kör Közhasznú Egyesület elnökével, a magyar Szent Jakab-Út ötletgazdájával, Dukát Csillával.

Dukát Erika: *Azt látom, hogy napjainkban egyre többen indulnak el zarándokútra, legyen az a klasztrikus, spanyolországi vagy a mára*

már teljesen kiépített magyar szakasz. Mit gondolsz, miért?

Dukát Csilla: Általában az ember életében egyszer eljön az a pont, amikor lassít egy kicsit és elgondolkodik a dolgain: Jó úton járok? A helyemen vagyok? Jó ez így nekem? Mi a fontossági sorrend az életemben? A mindennapok mókuskerékében bizony elsiklunk az élet valódi mélységei felett, kevésbé éljük meg a gondviselés útmutatását, lelkünk üzeneteit, egymás és a természet szeretetének fontosságát. Amikor Santiago de Compostelába gyalogoltam, én kevésbé kerestem válaszokat, inkább kíváncsi voltam a határainra. Vallástól függetlenül végig lehet gyalogolni az úton, mindenki más miatt indul el. Valaki a társát szeretné megtalálni, valaki pont, hogy előző társát szeretné elengedni, egészséget szeretne hozni az életébe, esetleg egy számára kedves személynek kíván gyógyulást, keresi a helyét a világban, meg akarja élni a jelent, vagy egyszerűen csak hívja az út, ahogy engem is.

D. E.: *Milyen ez a hívás?*

D. CS.: Erőtéljes. Először jön a szándék, hogy igen, elmegyek, teszek egy próbát, aztán egyre na-

gyobb a készítés, ott motoszkál a fejedben a kis hang, majd minden „véletlenül” pont úgy alakul, hogy el tudsz indulni. Amikor pedig már eldöntötted, hogy végigmész az úton, lesz elég erőd hozzá. A gondviselés mindig továbbblendít az akadályokon.

Zarándok SMS

D. E.: *Milyen példák jutnak eszedbe a gondviseléssel kapcsolatban?*

D. CS.: Sorolhatnám estig az átélte, elsöre hihetetlennek tűnő dolgokat, olyan egyszerű történetekből kiindulva, hogy találko-

tam egy honfitársammal, amikor a legnagyobb egyedüllét tört rám. Olyan egyértelmű jelre, hogy szinte a semmi közepén bukkantam ital automatára, amikor már a folyadékkészletem vészesen megfogyatkozott, vagy olyan jóleső élményre, amikor születésnapj jókívánságot tartalmazó „zarándok SMS”-t (a közelben épp rendelkezésre álló termésekből, kövekből, akár gyümölcsökből az út porába rajzolt/írt üzenet a zarándokoknak) kaptam egyik olasz társamtól, majd a szálláson tábla csokiba állított gyufák elfújásával ünnepeltem egyik legszebb születésnapom. Ha valaki esetleg a feladást fontolgtatná, a legjobbkor és a legjobb formában kapja a segítséget a továbbinduláshoz. Mi is igyekszünk segíteni a zarándokokat, erőt adni nekik. Az útikönyvünkben például minden napra van egy elmélkedésre hívó impulzusunk, egy „Menj végig a mai napon ezzel a gondolattal” – mondatunk. Az egyik kedvenc ilyen gondolatom: „Az út embertelenül hosszú, istentelenül nehéz.”

D. E.: *Akinek elsöre túl nagy falatnak tűnik a spanyolországi zarándoklat, kipróbálhatja magát hazai környezetben, végigmenve a Camino kistestvérén, a Szent Jakab-Úton. Mesélnél a magyar szakasz születéséről?*

D. CS.: Én már kétszer voltam a Caminon, de minden évben nehéz lenne vállalni, hogy július 25-

én kijussak Santiagoba, a Szent Jakab-ünnepre. Ezzel nemcsak én voltam így, továbbá anyagi, nyelvtudás hiányából fakadó akadályokba is ütközhet az ember. Ezért 2009-ben felvetődött az ötlet, hogy mi lenne, ha itthon tartanánk egy zarándokünnepet. Van nálunk is néhány szép kegyhely, amit Szent Jakabnak szenteltek. És ezek közül is kiemelkedik Győr-Moson-Sopron megyében, Lébényben egy több mint 800 éves templom, mely ideális helynek tűnt az eseményhez. A baráti kör tagjai mind megjárták a nemzetközi utat, így azt gondoltuk, ide is zarándokként, gyalog érkezünk. A gondolatot tettek követték, elkezdtünk kutakodni, merre is mehetnénk, hol szállhatnánk meg, felvettük a kapcsolatot az önkormányzatokkal, egyházakkal, hogy tudjanak rólunk. Nagyrészt mindenhol együttműködők voltak.

A résztvevők száma már a legelső évben felülmúlta a várakozásaimat, azt hittem csak kb. 10 fő lesz majd, ennek ellenére a júliusi hőségben 52-en indultunk el Budapestről és 70 körül voltunk, mire 8 nap múlva megérkeztünk Lébénybe. Eleinte nem is gondoltam, hogy ez a zarándoklás több lehet, mint pár jó barát egyszeri vállalása. De az egyre nagyobb érdeklődés és a jelentkezői létszám ráébresztett arra, hogy talán maga Szent Jakab állt mellénk és adta nekünk ezt a küldetést, amit folytatnunk kell.

A csillag mezején

D. E.: *Miért pont Szent Jakab? És miért pont kagyló a zarándokok jelképe?*

D. CS.: Szent Jakabot „Isten után a legjóságosabb és legerősebb pártfogóként” tisztelték, ő a védőszentje a zarándokoknak Spanyolországban, tettei legendásak, ahogy sírhelyének megtalálása is. Úgy tartják, sírja a középkor első századaiban feledésbe merült, míg a 9. században egy csillag fénye jelezte annak helyét. Erre utalhat emlékére emelt katedrálisának városa, a zarándoklat célállomása Santiago (mely maga Szent Jakab neve) de Compostela, mely annyit tesz „Csillag mezeje”. Ahogy a le-

genda szerinti csillag jelezte a szent helyet, úgy terelgeti, irányfényvel látja el a gondviselés a zarándokokat – innen a kagylók sárga színe. Történt egyszer, hogy Jakab egy fuldokló lovat segített kimenteni a vízből. Amikor kilépett a tengerből, a testét kagylók borították. Festményeken mindig kagylóval ábrázolják Szent Jakabot. Finisterre – ami annyit tesz: világ vége – partján, a Csendes-óceánnál található kagyló, a fésűkagyló, vagy mai nevén Szent Jakab kagyló, a zarándokok jelképe. Ahogy a kagyló a héjba került homokszemekből és más idegen anyagokból gyöngyöt formál, úgy a zarándok személyisége is fejlődik a hosszú, viszontagságos és fájdalokkal teli út közepette.

D. E.: *Akiben megvan a szándék, hogy vállalja a viszontagságokat, hol kaphat bővebb információt a Szent Jakab-Útról?*

D. CS.: Honlapunkon (www.szentjakabut.hu) részletes leírásokat, tanácsokat kapnak az érdeklődők, jelen vagyunk közösségi oldalakon, számos videofelvétel, képes összeállítás, és írásos beszámoló született az útról és a mi tevékenységünkről. Rendszeresen tartunk élménybeszámoló esteket, ahol lehet tapasztalatot cserélni, informálódni, illetve ismeretterjesztő elő-

adást hallgathat a közönség. Rendezünk fotókiállítást, ahol a megörökített legszebb, legmegindítóbb pillanatokot lehet megtekinteni és szervezünk úgynevezett beavató túrákat, ezeken kipróbálhatják a vállalkozó szelleműek, milyen érzés több kilométert gyalog megtenni, túrafelszerelést, telepakolt hátizsákot cipelni, kicsit egyedül lenni és befelé figyelni. Továbbá ZarándokPont iroda működik Budapesten és már Szegeden is, ahol a magyarországi zarándokutak (Gyöngyök útja, Mária-út, Szent Erzsébet-Út, Szent Jakab-Út, Szent Márton-út) önkéntesei tartanak váltott beosztásban ügyeletet.

Töltőállomás zarándokoknak

D. E.: *Ha már szóba került az önkéntesség, a Szent Jakab-Út születésében mennyire játszott szerepet az önzetlen segítés, tenni akarás?*

D. CS.: Ez az alappillére, e nélkül nem jöhetett volna létre, hiszen teljesen önkéntes alapon kezdtük el az egészet. Szépen lassan, fokról fokra haladtunk, de biztos támogatással, a humánerővel. Ahogy egyre többen jelentkeztek zarándokoknak, úgy nőtt az önkénteseink száma is. Ki miben tudott, abban

segített. Volt, aki azt vállalta, hogy kocsiba ül és a lakóhelyéhez viszonylag közeli szakaszon keresi a lehetséges utakat, később felfesti a jeleket. Amikor mi elindultunk, még porba rajzolt nyilak, faágra kötözött sárga szalagok voltak az útjelzőink. Ekkor születtek meg a kézzel írott útleírások, jegyzetek. Később fa táblákat, beton köveket állítottunk, a turistaútvonal szabályai szerint hántoltunk és jelöltük a fákat, szakaszfelelőseink lettek. Az út során adományokat, többlet élelmiszert, útnak indító gondolatot, jókívánságot hagyunk az utánunk következőknek. De nemcsak mi, zarándokok gondolunk egymásra szeretettel és fordulunk egymás felé segítőkészséggel, nyitottsággal, hanem a zarándokút során útba eső települések lakói is. Bár sosem kérjük, egyre több faluban szokás lett, hogy elemózsiával, jó szóval, kíváncsisággal várnak minket kicsik és nagyok a templomokban és olyan is előfordult, hogy szinte az erdő közepén szeretetasztallal, úgynevezett „zarándok töltőállomással” fogadtak minket. A helyi papok mindig megáldják a zarándokokat, és közös énekléssel, beszélgetéssel telnek az esték, melyek sok erőt adnak a folytatáshoz.

D. E.: *Egy-egy zarándokszálláson és az úton úgy egészségében véve nem lehet mindig könnyű leadni a megszokott kényelemből. Mit jelent bővebben az, hogy a zarándok nem turista?*

D. CS.: Egy turista jobban figyelembe veszi az időjárás adottságait, a zarándok szakadó esőben és rekkenő hőségben is útnak indul. Nyilván előnyös egy kedvezőbb időszakot választani, de ha már úton vagyunk, nem riaszthat el a viszontagságos időjárás. Azzal minden útnak induló szembesül, hogy meg kell válnia a megszokott kényelemtől. Gyakran nehezebb, mint hiszi az ember. De az első pár nap után már meg lehet szokni. A zarándokszállások némelyike igen puritán, csak egy földre tett matrac, ebből esetleg több darab egy helyiségben. Hamar megtanuljuk lejjebb adni az igényeinket.

Útikönyv és DVD

D. CS.: Főleg a spanyolországi úton nagyok a kontrasztok. Számos fotót készítettem a hátizsákból kipakolt tárgyakról, mert, ahogy egyre messzebb jut az ember, úgy rakja le magáról a terheket, mind

valós, mind átvitt értelemben is. Nem véletlenül viszünk magunkkal kicsi köveket, melyek egy-egy elengedést szimbolizálnak, egy-egy súlyt, betegséget, rossz tulajdonságot, amit cipelünk magunkkal, amiket aztán leteszünk az út közben, de az út végén mindenképp. Rájövünk, nincs rájuk szükségünk. Ahogy a kényelemre sem. Csak az alapvető dolgokra, melyek igazán fontosak. Hogy szeretet vegyen körül minket, legyen élelmünk, vizünk, egy hely, ahol álomra hajthatjuk a fejünket és esetleg társak, akikkel megoszthatjuk örömeinket, fájdalmainkat. A magyar úton gyakran kérdezik a helyiek, amikor látják, hogy egész testünkben elgyötörtek vagyunk, vízhólyagos lábakkal, feldagadt térddekkkel, fájó hátakkal: Jó ez maguknak? És mindig egyértelmű a felelet: jó! Nem tudom megfogalmazni, pontosan miért, át kell élni. Az élménybeszámolók, filmek, könyvek nagyszerűek, de azt az élményt és tapasztalást, amikor mi magunk csináljuk végig, nem adhatják vissza.

D. E.: *Milyen rendezvényeitek vannak, ahol összejönnek a zarándokok, és akik azok szeretnének lenni?*

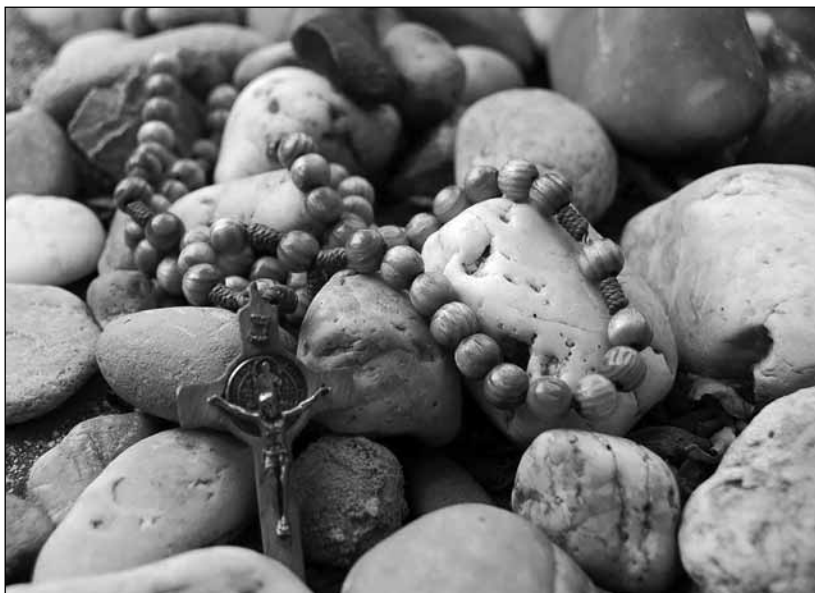
D. CS.: Ősztől tavaszig sem pihenünk. A ZarándokPonton egész évben folyamatosan jelen vagyunk,

ezenkívül előadásokat, élménybeszámolókat szervezünk. Nagy sikerrel aratott az „Ezerarcú, ezerléptű út” című fotópályázatunk. Vettünk már részt zarándok farsangon és a nagyok között kisebb túrákat is szervezünk (pl.: beavató túra, csipkebogyó szedés, medvehagyma túra). Hamarosan itt az advent, ilyenkor minden évben összegyűlünk, ez is egy rendszeres összejövetel. Az alkalmak során igazi közösséggé alakultunk, barátságok, nem ritkán szerelmek szövődtek, számíthatunk egymásra, erre nagyon büszke vagyok.

D. E.: *Ki tudnál emelni olyan eseményeket, eredményeket még, amikre nagyon büszke vagy?*

D. CS.: Az egész Szent Jakab Baráti Kör megalakulására büszke vagyok, a csapatra, a zarándokokra, akik tesznek egy kis vagy nagy lépést önmaguk és istenük felé. Több mérföldkő is volt zarándokéletünkben, például 7 éve megvalósult a magyar út bővítése Ausztria felé, Wolfsthalba, mely Lébénytől 3 napi járásra van, így bekapcsolódtunk az Európát átszövő hivatalos utakba, és a legelszántabbak akár hazánkból elindulva végigjárhatják a teljes utat (idén 6 zarándokról tudunk, aki Magyarországról indult Compos-

telába). Nagyon hálás vagyok, hogy 2013-ban Dr. Várszegi Asztrik panonhalmi főapát megáldotta a Szent Jakab-Utat, ekkor emeltek faragott oszlopot a zarándokoknak. 2015-ben nagy előrelépést jelentett, hogy támogathatók lettünk a személyi jövedelemadó 1%-ával. Minden adomány számít, amit az útbá fektethetünk. Megjelent útikönyvünk, mely nagy segítséget nyújt főleg az önállóan útnak induló zarándokoknak és azoknak, akik még bizonytalanok az elindulást illetően. Elérhető továbbá a Lébényért is mentek című DVD, mely a magyar szakaszt mutatja be. Nemcsak magyar zarándokútlevél – mellyel például kedvezményes szállást, étkezést lehet igénybe venni – hanem spanyol zarándokútlevél, úgynevezett credencialt is tudunk biztosítani a zarándokoknak. A zarándokútlevéllel lehet kiváltani a compostelai és lébényi zarándokirodában az út megtételét igazoló tanúsítványt.

Úton lenni jó

D. E.: *Mikor ér véget az út, vagy ha nincs vége, hogyan folytatódik számotokra?*

D. CS.: Az útnak soha nincs vége, szerintem. Mindig egy másik kezdődik, mert úton lenni jó, fá-

radtságos, de tanulságos is. A híradóban látott szeretetlenség, borzalmak ellenére az emberekben nagyon is ott van az önzetlenség, a szeretet. Szívmelengető történetek, fantasztikus sorsok tárulnak fel egy zarándokút alatt és mindenki gazdagodik valamivel, vagy gondolatok ébrednek benne, amelyek segítségével ismét dolgozhat önismeretén, belső világán.

Számunkra sincs megállás, jövő évi terveink között szerepel a zarándokút jelzettségének további erősítése, út menti pihenőhelyek kialakítása, a honlapunk fejlesztése, az útikönyvünk angol és német nyelvű változatának kiadása.

D. E.: *Mit tanácsolnál egy kezdő zarándokoknak?*

D. CS.: Próbáljuk eloszlatni a ketyéket, a ZarándokPont irodá-

„Egyszer elmennék a világ végére. Csak hogy tudjam végre, le tudok-e ülni a szélére. Megnézném, milyen onnan a kilátás, s elvesz-e a kiáltás, vagy egy másik világból megjön rá a felelet. Elvégre meglehet, a világ vége csak egy másik kezdet.”[...]
Sárhelyi Erika: A világ vége (részlet)

ban igyekszünk minden kérdésre választ adni, támogatóak lenni, de mindenkinek magának kell meghoznia a döntést. Általában egy készítés, egy hívó szó, sugallat, ami elindítja a zarándokot, a vágy a változásra, vagy éppen az, hogy élje meg a jelent és kerüljön közelebb a természethez, vagy akár a gondviseléshez. Mindenki más ok miatt indul el, keres valamit, amit az út meg tudni adni. Mindig megtaláljuk, amit kerestünk. A legfontosabb tanácsom, amelyben szerintem minden benne van a következő: Indulj el, hogy megérkezhess!

Ennél tökéletesebb végszó nem is kell a beszélgetésnek, elköszönök. Csilla a kezembe ad egy nagyobb fajta, érdes, vajszerű-barna mintás fésűkagylót és azt mondja ez a kagyló a Csendes-óceán partján, Finisterrében született és egyszer vissza kell vinni őt oda. Azt hiszem, a jövőben mindenképp útnak indulok, annyira megérintett a zarándoklás szellemisége, ha nem is egyből a „világ végére” veszem az irányt, Lébénybe biztosan elindulok hamarosan.

DUKÁT CSILLA 1969. szeptember 8-án született Békéscsabán. Felsőfokú tanulmányait a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Magyar nyelv és irodalom-művelődésszervező szakán végezte. Több évig budapesti cégeknél reklámszövegíróként dolgozott, majd több évig a magyar mint idegen nyelv óraadó tanára volt. 2009-től aktívan részt vett a Szent Jakab zarándokút kiépítésében önkéntesként, 2011-től a Szent Jakab Baráti Kör közhasznú egyesület elnöke.

DUKÁT ERIKA 1988. április 2-án született Békéscsabán. Felsőfokú tanulmányait a Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán Magyar nyelv és irodalom szakon végezte. Később Alkalmazott irodalomtudomány mesterszakon diplomázott. Emellett Orientálistánc-oktató és Tündértánc foglalkozásvezető képesítéssel rendelkezik. Jelenleg a Békés Megyei Irodánál kulturális közfoglalkoztatottként közösségi koordinátori feladatokat lát el.